

Nr 159.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensioner å allmänna indragningsstaten åt änkor och barn efter vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 6 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—8:o hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson, anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga inkomna framställningar angående beredande av pension åt änkor och barn efter vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer samt anför därvid följande:

1:o.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 8 mars 1924 har styresmannen för Åkers krutbruk gjort framställning om beredande av pension åt förmannen vid nämnda krutbruk Erik Gustaf Moods änka Sofia Charlotta Mood, född Karlsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Mood, som avlidit den 15 februari 1924, anställdes i krutbrukets tjänst år 1870 och ett par år därefter befordrades till riksdagens protokoll 1925. 1 saml. 128 häft. (Nr 159—160.)

*Ang. pension
åt änkan
Sofia Char-
lotta Mood,
född
Karlsson.*

drats till förman, vilken tjänst han innehåft till år 1910; att han därefter och intill sin död utträttat snickeriarbeten och dylikt för krutbrukets räkning; att han varit en synnerligen duglig och plikttrogen arbetare och för sina förtjänster såsom förman erhållit vasamedaljen; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, som är född den 23 januari 1856, en dotter, vilken på grund av höggradig ledgångsreumatism är invalid och fullständigt oförmögen till arbete; att någon nämnvärd behållning i boet efter Mood icke lär hava förelegat; samt att änkan Moods arbetsförmåga på grund av neurasteni och ålderdomssvaghet är i mycket hög grad nedsatt.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 mars 1924 anført, att departementet ansåge billigt, att änkan Mood bereddtes årligt understöd till livsuppehälle under sin återstående livstid. Understödet belopp syntes departementet skäligen kunna bestämmas till 300 kronor för år eller samma belopp, som riksdagen under föregående år beviljat änkor i liknande ställning som änkan Mood. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från allmänna indragningsstaten finge från och med den 1 mars 1924 utgå ett årligt understöd åt änkan Mood med 300 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret har den 19 mars 1924 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket, med hänsyn till de i detta fall föreliggande ömmande omständigheter och då under senare tid pensioner under liknande förhållanden beviljats änkor efter arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori, ville tillstyrka, att åtgärd vidtoges för beredande av pension åt änkan Mood i enlighet med den av artilleridepartementet gjorda hemställan.

Genom brev den 11 april 1924 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till änkan Mood finge tills vidare, räknat från och med den 1 mars 1924, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 25 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för änkan Mood att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Med avseende å vad sålunda i ärendet förekommit anser även jag mig böra tillstyrka, att pension med föreslaget belopp beredes änkan Mood, att utgå från och med den 1 mars 1924. Vid pensionens tillgodonjutande böra förenämnda, av Kungl. Maj:t den 11 april 1924 meddelade bestämmelser iakttagas.

I anslutning till vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förmannen vid Åkers krutbruk Erik Gustaf Moods änka Sofia Charlotta Mood, född Karlsson, må från och med den 1 mars 1924, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

2:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 7 juni 1924 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* gjort framställning om beredande av årligt understöd åt arbetaren vid ammunitionsfabriken Anders Gustaf Anderssons änka Anna Andersson, född Persdotter.

Ang. pension
åt änkan Anna
Andersson,
född
Persdotter.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Anders Gustaf Andersson, som vid 64 års ålder avlidit den 16 april 1924, under två perioder om sammanlagt 10 år 9 månader haft anställning vid ammunitionsfabriken; att änkan Andersson under åtminstone 15 år haft anställning i statens tjänst vid Marieberg; att båda makarna under sin tjänstgöring plikttroget fullgjort sina åligganden; att änkan Andersson, som är född den 18 mars 1860, på grund av ålderdomssvaghet och kronisk ledgångsreumatism har en i väsentlig grad nedsatt förmåga att genom eget arbete själv försörja sig; samt att hon är i saknad av tillgångar.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 juni 1924 anført, att departementet, som ansåge billigt, att änkan Andersson, särskilt i betraktande av den tid hon arbetat i statens tjänst, bereddes understöd till livsuppehälle under sin återstående livstid. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte ej mindre för år 1924 tillerkänna henne en gratifikation med angivet belopp, än även i proposition till 1925 års riksdag föreslå riksdagen medgiva, att till henne finge från och med den 1 januari 1925 under hennes återstående livstid från allmänna indragningsstaten utbetalas ett årligt understöd av 300 kronor, att utgå så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 15 juli 1924 avgivit utlåtande i ärendet, har framhållit, att Anders Gustaf Andersson visserligen endast under 10 år och 9 månader haft anställning i statens tjänst, men då änkan Andersson själv under åtminstone 15 år haft dylik anställning och uppnått 64 års ålder ävensom på grund av sjukdom hade en väsentligt nedsatt arbetsförmåga samt vore i saknad av tillgångar, syntes det statskontoret vara med billighet överensstämmande, att något årligt understöd bereddes henne av statsmedel. Det av artilleridepartementet föreslagna pensionsbeloppet, vilket motsvarade vad som i allmänhet plägat tillerkännas änkor efter statsanställda arbetare, syntes statskontoret icke vara för högt. Vidkommande artilleridepartementets förslag om beredande av gratifikation åt änkan Andersson föranledde det samma icke någon statskontorets erinran.

Genom brev den 29 augusti 1924 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till änkan Andersson finge tills vidare, räknat från och med den 1 maj 1924, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 25 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för änkan Andersson att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pension med föreslaget belopp beredes änkan Andersson, att utgå från och med den 1 maj 1924. Vid pensionens tillgodonjutande böra omförmälda, av Kungl. Maj:t i brev den 29 augusti 1924 meddelade bestämmelser iakttagas.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att arbetaren vid ammunitionsfabriken Anders Gustaf Anderssons änka Anna Andersson, född Persdotter, må från och med den 1 maj 1924, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

3:o.

Ang. pension
åt änkan
Ulrika Sööder,
född Eriks-
dotter Gräs.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 juni 1924 har tjänstförrättande chefen för *arméns intendenturförråd å Karlsborg* gjort framställning om beredande av pension åt förmannen vid intendenturförrådets proviantmagasin Johan Levan Sööders änka Ulrika Sööder, född Eriksdotter Gräs.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johan Levan Sööder, vilken avlidit den 23 februari 1917 — förutom att han under åren 1889—1906 varit soldat vid Skaraborgs regemente — innehaft anställning vid förenämnda intendenturförråds magasinssavdelning från år 1897, först såsom arbetare till år 1907 samt därefter och till sin död såsom förman; att han under sin anställning i statens tjänst skickat sig utmärkt väl och fört en hedrande vand; att änkan Sööder, vilken är född den 6 maj 1861, på grund av sjukdom är för framtiden oförmögen att med arbete försörja sig; samt att hon numera synes vara i saknad av tillgångar.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 juli 1924 anfört, att departementet ansåge det vara med billighet och rättvisa överensstämmande, att något understöd från statens sida bereddes änkan Sööder. I fråga om storleken av dylikt understöd syntes det departementet som om understödet skäligen borde bestämmas till det belopp, vilket vid flera föregående tillfällen beviljats änkor efter med Sööder likställda arbetare i lantförsvarets tjänst, eller till 300 kronor för år, och borde detsamma enligt departementets mening utgå

från och med den 1 januari 1925. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Sööder finge från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 300 kronor.

Statskontoret har den 11 augusti 1924 avgivit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt den av intendentsdepartementet gjorda hemställan.

Under åberopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förmannen vid intendenturförrådets å Karlsborg proviantmagasin Johan Levan Sööders änka Ulrika Sööder, född Eriksson Gräs, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbara en årlig pension av 300 kronor.

4:o.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 10 januari 1925 har *styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori* hemställt, att departementet måtte utverka årliga understöd åt bland andra nedannämnda änkor och barn efter avlidna arbetare vid gevärsfaktoret, nämligen förmannen Axel Wilhelm Collin-Alms änka Maria Antoinetta Alm, född Sabel, verktygsarbetaren Amandus Stenborgs änka Jenny Anna Valfrida Stenborg, född Åkerstedt, samt maskinarbetaren Carl Viktor Gustafsson-Sjögrens och hans jämväl avlidna hustrus minderåriga barn Ingrid Elisabet, Anna Lisa och Viktor Hugo.

Ang. pensioner till änkor och barn efter vissa vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori anställda arbetare.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att förmannen Axel Wilhelm Collin-Alm anställdes vid gevärsfaktoret den 25 november 1898; att han avlidit den 22 april 1924 och därvid såsom sterbhusdelägare efterlämnat, förutom änkan, en vid gevärsfaktoret anställd 20-årig son, vilken dock ej nämnvärt kunde försörja modern; att behållningen i boet efter Collin-Alm uppgått till 4,882 kronor 39 öre, varav änkan vid arvskiftet bekommit hälften; samt att änkan, som är född den 17 oktober 1877, på grund av kroniskt magsår och allmän svaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig;

att verktygsarbetaren Amandus Stenborg anställdes vid gevärsfaktoret den 29 juni 1896; att han avlidit den 30 december 1924 och därvid såsom sterbhusdelägare efterlämnat, förutom änkan, tre barn, av vilka två äro anställda å kontor och en studerar vid Uppsala universitet; att behållningen i boet efter Stenborg torde uppgå till omkring 3,000 kronor; samt att änkan Stenborg, som är född den 4 februari 1870, till följd av allmän svaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig; samt

att maskinarbetaren Carl Viktor Gustafsson-Sjögren anställdes vid gevärsfaktoret den 2 augusti 1898; att han avlidit den 9 juni 1924; att han, som varit änkling, efterlämnat barnen Ingrid Elisabet, född den 18 oktober 1911,

Anna Lisa, född den 20 mars 1915 och Viktor Hugo, född den 7 januari 1917, vilka för närvarande vårdas på Eskilstuna fattigvårdsstyrelsens bekostnad; samt att i boet efter Gustafsson-Sjögren icke funnits någon behållning.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens ar-tilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 januari 1925 anfört, att departementet ansåge billigt, att omförmälda änkor och barn bereddcs årligt understöd till livsuppehälle. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva att å allmänna indragningsstaten finge från och med den 1 januari 1925 dels till en var av änkorna Maria Antoinetta Alm och Jenny Anna Valfrida Stenborg utgå årligt understöd med 300 kronor, så länge de förbliva i sitt nuvarande äkestånd, dels ock för vart och ett av barnen Ingrid Elisabet, Anna Lisa och Viktor Hugo Gustafsson-Sjögren utbetalas årligt understöd med 150 kronor till och med det år, varunder barnet fyller 18 år.

Statskontoret, som den 3 februari 1925 avgivit utlåtande i ärendet, har framhållit, att änkan Alm enligt företett läkarintyg på grund av sjukdom vore oförmögen att genom arbete förvärva vad till livets uppehälle oundgängligen erfordrades. Då hon icke ägde nämnvärt kapital och icke kunde förvänta avsevärd hjälp från sitt enda barn, som vore arbetare vid gevärsfaktoret, syntes hon vara i behov av något understöd från statens sida. Jämväl änkan Stenborg vore på grund av sjukdom oförmögen till arbete. Det hade beträffande henne upplysts, att hon visserligen icke ägde egentligt kapital, men att hon å andra sidan hade två barn, som vunnit god utkomst och därför borde kunna bispringa modern. Det kunde därför synas tveksamt, om hon kunde anses befinna sig i så ömmande omständigheter, att understöd åt henne borde utverkas. Då det emellertid upplysts, att änkan Stenborg utom sagda barn hade en son, som ännu ej avslutat sina studier och som syntes vara i behov av allt det understöd, syskonen kunde lämna, ville statskontoret icke motsätta sig framställning till riksdagen i ämnet. Mot de föreslagna understöden till barnen Gustafsson-Sjögren skulle enligt statskontorets mening kunna göras den erinran, att de ifrågasatta beloppen vore högre än vad som vanligen plägade beviljas i motsvarande fall. Då dessa barn emellertid vore alldeles medellösa och bägge föräldrarna döda, finge statskontoret, med erinran om 1923 års riksdags beslut angående understöd åt framlidne faktoriarbetaren C. A. Carlssons och hans likaledes avlidna makas barn (riksdagens skrivelse nr 183, punkt 23), tillstyrka utverkande av understöd med föreslaget belopp.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pensioner med föreslagna belopp beredas förenämnda änkor och barn, att utgå från och med innevarande år.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förmanen Axel Wilhelm Collin-Alms änka Maria Antoinetta Alm, född Sabel, verktygsarbetaren Amandus Stenborgs

änka Jenny Anna Valfrida Stenborg, född Åkerstedt, samt maskinarbetaren Carl Viktor Gustafsson-Sjögrens och hans jämvel avlidna hustrus barn Ingrid Elisabet, Anna Lisa och Viktor Hugo må, räknat från den 1 januari 1925, komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, en var av änkorna Alm och Stenborg med 300 kronor samt ett vart av Gustafsson-Sjögrens tre barn med 150 kronor, att utgå till en var av nyssnämnda änkor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt till ett vart av ifrågavarande barn till och med det år, varunder det fyller 18 år.

5:o.

Uti skrivelse den 27 oktober 1924 har *chefen för Norrlands artilleriregementes detachement i Boden* gjort framställning om beredande av pension åt skomakarmästaren vid nämnda detachements intendenturverkstäder Jonas Erik Steffanssons änka Gertrud Karolina Steffansson, född Lundgren.

Ang. pension
åt änkan
Gertrud Karo-
lina Stef-
fansson, född
Lundgren.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Jonas Erik Steffansson, vilken avlidit den 23 september 1924 vid en ålder av 68 år, varit anställd såsom skomakarmästare vid nyssnämnda intendenturverkstäder sedan den 22 augusti 1911 intill sin död, eller under en tid av omkring 13 år; att han under denna sin anställningstid städse visat synnerligen stor arbetsförmåga samt nedlagt stort intresse och omsorg på att fullgöra sitt arbete på bästa och redligaste sätt; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, som är född den 14 mars 1866, fyra barn, vilka samtliga äro gifta och i sådan ekonomisk ställning, att de icke utan olägenhet kunna bidra till moderns försörjning; att behållningen i boet efter Jonas Erik Steffansson uppgick till 1,104 kronor 84 öre; samt att änkan Steffanssons arbetsförmåga på grund av sjuklighet är i mycket hög grad nedsatt.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 januari 1925 anfört, att Jonas Erik Steffansson skulle, med hänsyn till förut av riksdagen fattade beslut i liknande ärenden, vid tiden för sin död kunna anses hava varit berättigad till erhållande av någon pension, därest framställning därom då behövt göras. På grund härav och då det, enligt vad utredningen i ärendet visat, icke torde vara uteslutet, att de lokala förhållandena på arbetsplatsen i viss mån bidragit till uppkomsten av de sjukdomar (lunginflammation och varbildning i högra lungsäcken), vari Jonas Erik Steffansson avlidit, funne departementet det vara med rättvisa och billighet förenligt, att något understöd från statens sida bereddades hans änka. I fråga om storleken av dylikt understöd ville departementet hänvisa till att 1924 års riksdag beslutit, att faktoriarbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl August Molanders änka Augusta Matilda Molander, född Johansson, finge från och med den 1 januari 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förblev i sitt änkestånd, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av

300 kronor (riksdagens skrivelse nr 306, punkt 11 a). Då änkan Steffansson och nyssnämnda Augusta Matilda Molander, frånsatt någon skillnad i ålder, kunde anses jämställda beträffande de å tillerkännande av pension inverkan omständigheter, ansåge departementet, att understödet till änkan Steffansson jämväl borde utgå med 300 kronor. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Steffansson finge från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 300 kronor.

Statskontoret har den 9 februari 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att ämbetsverket i anledning av de i detta fall föreliggande ömmande omständigheter och med hänsyn till 1924 års riksdags beslut angående beviljande av årligt understöd åt änkan efter daglönaren vid flottans varv i Karlskrona A. Olsson (riksdagens skrivelse nr 108, punkt 9) intet hade att erinra mot utverkande av det ifrågasatta understödet åt änkan Steffansson.

På grund av vad sålunda förekommit, finner jag mig böra tillstyrka, att pension med föreslaget belopp beredes änkan Steffansson, att utgå från och med den 1 januari 1925.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att skomakarmästaren vid Norrlands artilleriregementes detachements i Boden intendenturverkstäder Jonas Erik Steffanssons änka Gertrud Karolina Steffansson, född Lundgren, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

6:o.

Ang. pension
åt änkan
Anna Clara
Hammar, född
Danielsson.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Axel Irenaius Persson Hammars änka Anna Clara Hammar, född Danielsson, anhållit att komma i åtnjutande av årligt gratial.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att månadslönaren Hammar varit anställd som ritare och konstruktör vid varvets ingenjördepartement från den 11 november 1896 till sin död den 27 november 1924; att han de två senaste åren uppburit avlöning med 4,782 kronor för år jämte dyrtidstillägg efter de grunder, som gälla för oreglerade verk; att han fört en synnerligen hedrande vandel och städse utfört honom anförtrodda arbeten med stor skicklighet och noggrannhet samt med aldrig svikande plikttröhet; att han utom änkan efterlämnat tre barn, därav två under 15 år; samt att änkan Hammar är i behövande omständigheter och saknar inkomst.

Varfschefen vid flottans station i Karlskrona har tillstyrkt ansökningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 februari 1925 anfört, att månadslönaren

Hammar icke kunnat bliva antagen till delägare i flottans pensionskassa. I händelse han, på sätt vore medgivet för månadslönare med arvode på stat, haft rätt att söka inträde i kassan samt efter inträde i denna erlagt stadgade gratialavgifter, skulle familjepensionen i föreliggande fall, efter vad varvschefen upplyst, hava utgått med 552 kronor för år. Såsom förhållandena nu gestaltade sig, syntes änkan för sig och barnen sakna varje understöd. Riksdagen hade emellertid vid flera tillfällen på grund av förebragta omständigheter beviljat änkor efter statstjänare årliga understöd från allmänna indragningsstaten. Då månadslönaren Hammar i 28 år plikttroget tjänat staten, och då de efterlevande efter hans frånfälle stode utan försörjning, syntes det billigt, att de i form av årligt understöd av staten erhöles medel till nödortfittigt uppehälle. Understödet torde skäligen kunna sättas till 350 kronor. Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Hammar finge från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 350 kronor.

Statskontoret har den 2 mars 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt bifall till den av marinförvaltningen gjorda hemställan.

Under åberopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Axel Irene Persson Hammars änka Anna Clara Hammar, född Danielsson, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

7:o.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 9 februari 1925 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* gjort framställning om beredande av årligt understöd åt arbetaren vid ammunitionsfabriken Carl Filip Johanssons änka Margareta Johansson, född Blom.

*Ång. pension
åt änkan
Margareta
Johansson,
född Blom.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Carl Filip Johansson, som avled den 20 januari 1925, då var anställd vid ammunitionsfabriken sedan mer än 26 år; att änkan Johansson, som är född den 2 april 1880, under 15 år varit anställd vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg; att hon är i saknad av tillgångar; samt att hennes förmåga att genom arbete försörja sig på grund av kronisk neurit och muskelreumatism är i väsentlig grad nedsatt.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 februari 1925 anført, att departementet ansåge billigt, att änkan Johansson, med hänsyn till hennes mans och även hennes egen mångåriga tjänstgöring vid ammunition-

fabriken, bereddes årligt understöd till livsuppehälle. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från allmänna indragningsstaten finge från och med den 1 februari 1925 utbetalas årligt understöd till änkan Johansson med 300 kronor, att utgå så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret har den 2 mars 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt artilleridepartementets hemställan.

Under återopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid ammunitionsfabriken Carl Filip Johanssons änka Margareta Johansson, född Blom, må från och med den 1 februari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

8:o.

Ang. pension till hushållerskan Charlotta Josefina Carlsson. I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 10 januari 1925 har styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori hemställt om utverkande av årligt understöd åt avlidne förre arbetaren vid gevärsfaktoret Johan Fredrik Björks hushållerska Charlotta Josefina Carlsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Björk anställdes vid gevärsfaktoret den 2 november 1898, att han enligt beslut av 1921 års riksdag (proposition nr 194, riksdagens skrivelse nr 321 punkt 13) erhållit pension från och med den 1 april 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten med ett belopp av 500 kronor för år, att han avlidit den 22 juni 1924, att han under mer än 30 år sammanbott med hushållerskan Charlotta Josefina Carlsson, som är född den 6 april 1860, och att han med henne hade 5 barn, 3 döttrar och 2 söner. Av döttrarna är en gift och kan ej lämna något bidrag till moderns uppehälle, en är anställd såsom skrivbiträde med en årslön av omkring 1,200 kronor och en sköter hushållet hos modern. Av sönerna är en gift och innehar anställning vid en fabrik i Eskilstuna med en årslön av 2.000 kronor och en bedriver studier vid tekniska skolan i Eskilstuna.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 januari 1925 anført, att departementet ansåge billigt, att Charlotta Josefina Carlsson bereddes årligt understöd till sitt livsuppehälle. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Charlotta Josefina Carlsson må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande civilstånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årligt understöd med 300 kronor.

Statskontoret har den 3 februari 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket ansåge sig icke kunna tillstyrka det föreslagna

understödet till Charlotta Josefina Carlsson, då under liknande omständigheter pension icke skulle hava utgått från de med statsmedel understödda änke- och pupillkassorna.

I likhet med arméförvaltningens artilleridepartement finner jag med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter det vara billigt, att Charlotta Josefina Carlsson beredes något understöd. Den av statskontoret gjorda erinran mot bifall till ifrågavarande framställning synes mig i förevarande fall icke böra utgöra hinder härför. Mot det av arméförvaltningens artilleridepartement föreslagna beloppet har jag intet att invända.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att hushållerskan Charlotta Josefina Carlsson må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande civilstånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o)–8:o) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Ärje.
